

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 241/2026-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Torňošom, Tomášikova 50/D, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 5P/54/2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu rodinného života a súkromného života podľa čl. 8 dohovoru postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5P/54/2024 (ďalej len „napadnuté konanie“). Tiež navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznať primerané finančné zadost'účinenie 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, ktoré iniciovala manželka sťažovateľa podaním návrhu na okresnom súde 20. marca 2024. Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania sťažovateľ uvádza, že okresný súd uskutočnil prvé pojednávanie 19. novembra 2024 (8 mesiacov po podaní návrhu), ďalšie pojednávanie určené na 25. februára 2025 bolo odročené na žiadosť právneho

zástupcu manželky na 15. marca 2025, na ktorom rodičia maloletého dieťaťa nevedeli dospieť k dohode ohľadom styku sťažovateľa s maloletým synom počas prázdnin a sviatkov. Pojednávanie nariadené na 13. mája 2025 bolo odročené z dôvodov na strane nového právneho zástupcu manželky. Na pojednávaní uskutočnenom 26. augusta 2025 sťažovateľ navrhol vykonať znalecké dokazovanie, s návrhom súhlasila aj navrhovateľka a kolízny opatrovník. Okresný súd uznesením č. k. 5P/54/2024-402 zo 17. septembra 2025 súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia. Pojednávanie nariadené na 4. novembra 2025 žiadal odročiť sťažovateľ, keďže v danom čase ešte nebol vyhotovený znalecký posudok. Okresný súd zaslal súdny spis ustanovenému znalcovi 13. novembra 2025 (2 mesiace po nariadení znaleckého dokazovania, pozn.). Vo veci sťažovateľa došlo 17. novembra 2025 k zmene zákonného sudcu a z uvedeného dôvodu bolo sťažovateľovi 28. januára oznámené zrušenie termínu pojednávania nariadeného na 28. apríla 2026. Sťažovateľ zdôrazňuje, že v elektronickom súdnom spise stále figuruje uvedený termín pojednávania, z čoho vzniká u neho stav zásadnej právnej neistoty. Sťažovateľ písomným podaním z 20. februára 2026 oznámil okresnému súdu nové skutočnosti a dôkazy, požiadal o urýchlenie konania a aktívne riadenie znaleckého dokazovania, stanovenie lehoty znalcovi a bezodkladné naplánovanie pojednávania po doručení vypracovaného znaleckého posudku. Okresný súd na toto podanie nereagoval (viac ako jeden mesiac), a preto sťažovateľ 2. apríla 2026 podal sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 zákona č.757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“).

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Citujúc relevantnú právnu úpravu a judikatúru ústavného súdu k problematike zbytočných prietahov, sťažovateľ upriamuje pozornosť ústavného súdu na neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ktorá je umocnená samotným charakterom prejedávanej veci, keďže ide o konanie vo veci maloletého dieťaťa. Nečinnosťou okresného súdu a dĺžkou napadnutého konania (2 roky) pretrváva stav právnej neistoty u maloletého syna, ktorého pomery nie sú definitívne upravené. Sťažovateľ tvrdí, že dĺžka napadnutého konania má na neho negatívny dopad, pretože nemôže riešiť otázku majetkového vysporiadania a ovplyvňuje aj súvisiace konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 39P/24/2024 vo veci určenia výživného na manželku do rozvodu manželstva.

4. Podľa sťažovateľa vec nie je právne ani skutkovo zložitá, nariadené znalecké dokazovanie nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania. On sám k dĺžke napadnutého konania neprispel, v konaní vystupoval aktívne a navrhol aj vykonanie znaleckého dokazovania. Uvádza, že jeho maloletý syn sa nachádza vo formatívnom vývinovom období, kde každý mesiac separácie má vývinovými psychológmi dokumentovaný dlhodobý dopad na budovanie citových väzieb medzi rodičom a dieťaťom. Predlžovanie konania má podľa sťažovateľa preukázateľný účinok tzv. upevňovania obmedzeného režimu. V súvisiacom konaní (vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 5P/184/2024, pozn.), v ktorom sťažovateľ prostredníctvom neodkladného opatrenia žiadal o návrat maloletého syna do miesta bydliska, Krajský súd v Trnave potvrdil zamietnutie návrhu okresného súdu a ako jeden z dôvodov uviedol, že dieťa si už na nové pomery „zvyklo“. K postupu okresného súdu sťažovateľ opakovane poukazuje na odročenie pojednávania na žiadosť právneho zástupcu bez zaistenia kompenzácie strateného času, omeškanie pri zaslaní súdneho spisu

ustanovenému znalcovi, zmenu zákonného sudcu bez prijatia opatrení na urýchlenie a zrušenie pojednávania bez určenia náhradného termínu a vytvorenie stavu právnej neistoty.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru v dôsledku existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní vedenom pred okresným súdom od 20. marca 2024.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

7. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie vecí v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

7. Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

8. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 dohovoru), ústavný súd s ohľadom na okolnosti prípadu štandardne skúma (i) právnu a faktickú zložitost' vecí, (ii) správanie účastníka konania a (iii) postup súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

8. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ústavný súd konštatuje, že nezistil právnu zložitost' vecí. Predmet konania patrí medzi štandardnú rodinnoprávnu agendu všeobecných súdov s podrobnou zákonnou úpravou a stabilnou judikatúrou. Konanie však vykazuje zvýšenú skutkovú náročnosť, ktorá sa prejavila v potrebe znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológie, ku ktorému okresný súd pristúpil na návrh sťažovateľa na pojednávaní 26. augusta 2025, pretože sa manželia ako rodičia

maloletého dieťaťa nevedeli dohodnúť. Je nepochybné, že predmet konania pred všeobecným súdom je spätý s nárokmi uplatňovanými vo veci starostlivosti o maloleté dieťa, takže postup vo veci konajúceho súdu si vyžaduje aplikáciu mimoriadnej starostlivosti a pozornosti v záujme zaistiť efektívny a rýchly postup tak, aby bol účel súdneho konania naplnený (m. m. I. ÚS 49/2015). Aj v konaniach, ktoré si vyžadujú mimoriadnu starostlivosť, je však nevyhnutné vnímať posúdenie veci z pohľadu existencie zbytočných prietáhov cez prizmu konkrétnych okolností (IV. ÚS 361/2021). V správaní sťažovateľa ústavný súd síce nezohľadil takú okolnosť, ktorá by viedla k predĺženiu napadnutého konania, no aj samotný fakt nedosiahnutia dohody medzi ním a matkou maloletého dieťaťa pre ich ambivalentný vzťah konanie predlžuje, čo nie je ani na prospech maloletého dieťaťa, na ktorý treba myslieť viac ako na vysporiadanie majetkových záležitostí.

9. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že z chronologického opisu priebehu napadnutého konania predloženého sťažovateľom a príloh ústavnej sťažnosti je zrejmé, že okresný súd sa snaží v napadnutom konaní postupovať plynule. Od podania návrhu 20. marca 2024 realizoval procesné úkony v primeraných lehotách, na prejednanie veci boli nariadované pojednávania s primeraným časovým odstupom. Vec sťažovateľa bola prejednaná dosiaľ na troch pojednávaniach (19. novembra 2024, 15. marca 2025, 26. augusta 2025), na ostatnom pojednávaní účastníci vylúčili možnosť uzavretia rodičovskej dohody a vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie na účel zistenia osobnostných predpokladov otca a matky na starostlivosť o dieťa a na účel zistenia vhodnej formy starostlivosti o dieťa z psychologického hľadiska (uznesenie č. k. 5P/54/2024-402 zo 17. septembra 2025, pozn.). Plynulosť postupu okresného súdu bola do určitej miery narušená objektívnou okolnosťou, a to zmenou v osobe zákonného sudcu (17. novembra 2025). Aktuálne vo veci konajúca sudkyňa písomným podaním z 13. januára 2026 oznámila účastníkom konania zrušenie termínu pojednávania nariadeného na 28. apríl 2026 a zároveň uviedla, že ďalší termín bude nariadený až po vypracovaní znaleckého posudku Mgr. Martinom Balkom, u ktorého sa súdny spis toho času nachádza. Znalecké dokazovanie v čase rozhodovania ústavného súdu trvá 5 mesiacov, čo je v posudzovanom prípade (psychologické vyšetrenie maloletého dieťaťa a oboch rodičov) zatiaľ akceptovateľná doba.

10. V reakcii na svoje zistenia ústavný súd v súlade so svojou rozhodovacou činnosťou akcentuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011, IV. ÚS 254/2021).

11. Ústavný súd stabilne judikuje, že čas na konanie bez zbytočných prietáhov nemožno presne numericky vyjadriť. Rovnako tak nie je presne časovo ohraničená ani primeranosť lehoty, keď by mala byť tá-ktorá vec prerokovaná a najmä rozhodnutá [I. ÚS 92/97 (ZNaU 23/98), I. ÚS 61/98 (ZNaU 18/98)]. Rozhodovacia prax ESLP v obdobných veciach vychádza z premisy, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednej inštancii v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok ESLP z 15. 10. 1999, č. 26614/95, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, č. 32967/96, body 64, 65 a 66).

12. Vo vzťahu k sťažovateľom podanej sťažnosti na prietahy predsedovi súdu podľa § 62 zákona o súdoch ústavný súd uvádza, že túto možno považovať za fakultatívny prostriedok nápravy, ktorý má potenciál odstrániť zbytočné prietahy v konaní dohľadom predsedu okresného súdu nad plynulosťou konania. Sťažovateľ podal sťažnosť predsedovi súdu 2. apríla 2026 a bezprostredne po tom 5. apríla 2026 doručil ústavnému súdu ústavnú sťažnosť. Urobil tak teda s minimálnym časovým odstupom, čím nedal okresnému súdu ani len potenciálnu možnosť eventuálne zistené prietahy v napadnutom konaní odstrániť a obnoviť plynulosť konania vlastnou činnosťou.

13. Sumarizujúc doteraz uvedené, ústavný súd konštatuje, že s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania (2 roky), namietaný postup okresného súdu nedosahuje ústavnoprávne relevantnú intenzitu s následkom zásahu do sťažovateľových práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práva na ochranu rodinného a súkromného života podľa čl. 8 dohovoru:

14. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie označenie hmotného práva, obsah ústavnej sťažnosti vykazuje absolútnu argumentačnú nedostatočnosť. Sťažovateľ stroho konštatuje, že bez právoplatného rozvodu nie je možné vyriešiť otázku majetkového vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo ovplyvňuje otázku jeho bývania, a tým aj rozsah jeho styku s maloletým synom. Z obsahu ústavnej sťažnosti možno vyvodiť, že zásah do práva podľa čl. 8 dohovoru sťažovateľ nepochybne namieta v súvislosti s nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní a jeho neprimeranou dĺžkou. V okolnostiach danej veci ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade dĺžka napadnutého konania nedosahuje takú ústavne relevantnú intenzitu, ktorá by mala za následok zásah do samotnej podstaty označených hmotných práv sťažovateľa a umožnila tak ústavnému súdu prijať záver o ich porušení. Zdôrazňuje, že koncipovanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k námietkam o porušení označeného práva sťažovateľa s absenciou uvedenia konkrétnych skutkových a právnych dôvodov (napriek kvalifikovanému právnenému zastúpeniu sťažovateľa) zakladá aj možnosť pre odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

16. Ústavný súd v závere pripomína, že toto uznesenie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde a nebráni tomu, aby sťažovateľ v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu dochádza k zbytočným priesťahom, predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť, no akákoľvek snaha súdu o plynulosť konania tu zavše naráža na nedostatok súčinnosti účastníkov prameniáci z ich neochoty, resp. nemožnosti dosiahnuť dohodu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu